

Skatteutskottets betänkande

1984/85:39

om skogsvårdsavgiften

Sammanfattning

I betänkandet avstyrker utskottet tre motioner avseende slopande eller nedsättning av skogsvårdsavgiften. Mot beslutet reserverar sig utskottets borgerliga representanter.

Motionerna

1984/85:668 (jfr 667) av Thorbjörn Fälldin m. fl. (c)

I motionen yrkas att riksdagen beslutar att skogsvårdsavgiften upphör fr. o. m. 1 juli 1985.

1984/85:1588 (jfr 1065) av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m)

I motionen yrkas att riksdagen beslutar att sänka skogsvårdsavgiften till 0,3 % av det taxerade skogsbruksvärdet.

1984/85:2171 (jfr 2170) av Hans Wachtmeister (m)

I motionen yrkas att riksdagen beslutar om avskaffande av skogsvårdsavgiften.

Gällande bestämmelser m. m.

Skogsvårdsavgift erläggs av den som beskattas för garantibelopp för jordbruksfastighet och utgår med ett visst promilletal av fastighetens taxerade skogsbruksvärde. Avgiften är avsedd att finansiera vissa statliga åtgärder på det skogliga området. Genom riksdagsbeslut 1983 skall avgiften vid 1985 års taxering utgå med 6,5 ‰ och vid 1986 års taxering med 8 ‰ av avgiftsunderlaget. Avgiften är avdragsgill vid taxeringen.

Skogsvårdsavgiften användes tidigare uteslutande till att finansiera skogsvårdsstyrelsernas verksamhet. År 1975 beslutades att avgiften skulle få användas även för vissa andra, särskilt angivna ändamål inom skogsbruket. Riksdagens skogspolitiska beslut 1979 (prop. 1978/79:110, JoU 1978/79:30), som bl. a. innebar att skogsbruket i princip skulle vara självfinansierat, ledde till en höjning av skogsvårdsavgiften från 0,9 till 3 ‰ (SkU 1978/79:49). Höjningen motiverades med att skogsägarna i större utsträckning borde medverka i finansieringen av vissa statliga åtgärder på det skogliga området. I propositionen framhölls att skogsvårdsavgiften huvudsakligen borde användas för sådana ändamål som är till nytta för skogsbruket som sådant eller på sådant sätt att alla skogsbrukare kan få del av dem. Här avsågs sådana områden som forsknings- och utvecklingsarbete, information, utredningsar-

bete, översiktliga skogsinvesteringar, bidrag som är tillgängliga för alla skogsägare m. m. Vidare framhölls att dessa principer tillämpats när medel beräknats för olika ändamål men att någon exakt redovisning inte varit möjlig. Utskottet, som godtog dessa uttalanden, tillstyrkte propositionen.

Den höjning av skogsvårdsavgiften från 3 till 6 % som genomfördes 1981 avsåg väsentligen att finansiera det extra avdrag för vissa skogsuttag samt de bidrag till avverkning av klenskog som infördes i detta sammanhang (prop. 1980/81:118, SkU 1980/81:44). En senare sänkning till 5 % grundade sig bl. a. på att giltighetstiden för det extra avdraget förkortades (prop. 1981/82:100 bil. 13 s. 55, SkU 1981/82:31 res. 1). I samband med den senaste höjningen 1983 anförde skatteutskottet (SkU 1983/84:12):

Som framgår av propositionen skall skogsvårdsavgiftsmedlen användas för sådana ändamål som är till gagn för skogsbruket som sådant eller på sådant sätt att alla skogsbrukare kan dra nytta av dem. Avgiften betraktas som skogsägarnas bidrag till de allmänna insatserna i vid mening för det svenska skogsbruket. Detta skall i princip vara självfinansierat. Utskottet instämmer i departementschefens bedömning att den nuvarande avgiften inte är tillräcklig för detta ändamål. Att skogsvårdsavgiften under senare tid finansierat vissa insatser för skogsbruket med regionalpolitiska inslag ändrar inte denna bedömning. Härtill kommer att avgiften, som är avdragsgill vid inkomsttaxeringen, för de flesta skogsägare torde ha begränsad ekonomisk betydelse.

När skatteutskottet förra året hade att ta ställning till motionsyrkanden av samma innebörd som de nu aktuella framhöll utskottet (SkU 1983/84:27) bl. a.:

Utskottet har vid sin prövning hösten 1983 av frågan om avgiftsuttagets höjd bl. a. anfört att avgiften betraktas som skogsägarnas bidrag till de allmänna insatserna i vid mening för det svenska skogsbruket och att skogsbruket i princip bör vara självfinansierat. Alltsedan den borgerliga regeringstiden har skogsvårdsavgiften finansierat insatser av detta slag utan hinder av vissa regionalpolitiska inslag. Utskottet har nu lika litet som tidigare något att erinra häremot och finner mot bakgrund av jordbruksutskottets ställningstagande rörande anslagsfrågorna att det nuvarande avgiftsuttaget är väl avvägt. Som utskottet framhållit tidigare torde avgiften, som är avdragsgill vid inkomsttaxeringen, f. ö. ha begränsad ekonomisk betydelse för de flesta skogsägarna.

Utskottet

Skogsvårdsavgift utgår vid 1985 års taxering med 6,5 % och vid 1986 års taxering med 8 % av det taxerade skogsbruksvärdet.

I partimotionen 668 från (c) och motion 2171 av Hans Wachtmeister (m) yrkas att skogsvårdsavgiften avskaffas. Motionärerna bakom motion 1588, Arne Andersson i Ljung m. fl. (m), anser också att avgiften på sikt bör slopas helt men begär att den — som ett första steg — sänks till 3 %.

Som framgår av den redogörelse utskottet lämnat i inledningen till detta betänkande har motionsyrkanden av samma innebörd som de utskottet nu har att behandla avstyrkts av utskottet vid förra riksmötet. Utskottet anser sig sakna anledning att nu frånträda den uppfattning utskottet då gav uttryck åt. Samtidigt vill utskottet erinra om att jordbruksutskottet i sitt betänkande JoU 1984/85:25 tillstyrkt proposition 1984/85:100 bilaga 11 i vad avser anslag till skogliga åtgärder. Utskottet avstyrker bifall till motionerna.

Utskottet hemställer

att riksdagen avslår motionerna 1984/85:668, 1984/85:1588 och 1984/85:2171.

Stockholm den 19 februari 1985

På skatteutskottets vägnar

RUNE CARLSTEIN

Närvarande: Rune Carlstein (s)*, Stig Josefson (c), Olle Westberg (s), Hagar Normark (s), Ingemar Hallenius (c)*, Egon Jacobsson (s), Karl Björzén (m), Kjell Johansson (fp), Lars Hedfors (s), Anna Lindh (s), Ewy Möller (m), Bruno Poromaa (s), Gunnar Hökmark (m)*, Erkki Tamménoksa (s)* och Bengt Wittbom (m)*.

* Ej närvarande vid justeringen.

Reservationer

1. Karl Björzén, Ewy Möller, Gunnar Hökmark och Bengt Wittbom (alla m) anser:

dels att det avsnitt av utskottets yttrande som börjar med "Som framgår" och slutar med "till motionerna" bort ha följande lydelse:

Skogsvårdsavgiften utgör f. n. 8% av skogsbruksvärdet. Intäkterna av denna går delvis till att finansiera för skogsbruket gemensamma angelägenheter. Merparten utgör emellertid numera en extra skatt avsedd att allmänt finansiera statens utgifter. Utskottet finner det otillfredsställande att skogsvårdsavgiften alltmer kommit att utvecklas till en skatt och att den i sin nuvarande utformning kan medverka till en ekonomisk omfördelning mellan olika skogsägarkategorier eller regioner. Avgiften bör uteslutande användas för insatser som kommer hela skogsbruket till del. Någon utdebitering därutöver bör inte förekomma.

Som motionärerna bakom 1588 framhåller i motion 2001 bör skogsvårdsavgiften i ett första steg sänkas till 3% av skogsbruksvärdet och avgiftsmedlen användas för att finansiera de för skogsbruket angelägnaste åtgärderna. På sikt bör avgiften avskaffas helt.

dels att utskottet bort hemställa

att riksdagen med bifall till motionerna 1984/85:1588 samt med anledning av motionerna 1984/85:668 och 1984/85:2171 anta följande

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1964:324) om skogsvårdsavgift

Härigenom förskrivs att 1 § lagen (1964:324) om skogsvårdsavgift skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Reservanternas förslag

1 §

Den, för vilken vid taxering till kommunal inkomstskatt såsom skattepliktig inkomst upptagits garanti-belopp för jordbruksfastighet, som vid fastighetstaxering åsatts delvär-det skogbruksvärde, skall betala skogsvårdsavgift. Avgiften utgör för varje beskattningsår *åtta* promille av skogsbruksvärdet.

Den, för vilken vid taxering till kommunal inkomstskatt såsom skattepliktig inkomst upptagits garanti-belopp för jordbruksfastighet, som vid fastighetstaxering åsatts delvär-det skogbruksvärde, skall betala skogsvårdsavgift. Avgiften utgör för varje beskattningsår *tre* promille av skogsbruksvärdet.

Har garantibeloppet ----- skogsvårdsavgift jämkas.

Skogsvårdsavgift ----- hela krontal.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1985. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om avgift på grund av 1985 och tidigare års taxering. I fråga om 1986 års taxering utgör promilletalet 5,5.

2. Stig Josefson och Ingemar Hallenius (båda c) anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande som börjar med "Som framgår" och slutar med "till motionerna" bort ha följande lydelse:

Reglerna för skogsvårdsavgiftens användning har successivt ändrats. Genom 1979 års skogspolitiska beslut fastslogs att avgiftsmedlen i huvudsak borde användas antingen för sådana ändamål som är till nytta för skogsbru- ket eller på ett sådant sätt att åtgärderna kommer skogsägarna till godo. I samband med att avgiftsuttaget på hösten 1983 höjdes till 8 % frångick man denna princip. Medlen från skogsvårdsavgiften kan numera användas för att finansiera alla skogliga stöd, alltså även bidrag av rent regionalpolitisk karaktär. Skogsbruket har härigenom kommit att bli den enda näringsgren som själv får stå för det regionalpolitiska stödet till näringen. En sådan särbehandling av skogsbruket är enligt utskottets mening inte motiverad. En inte oväsentlig del av avgiftsuttaget torde för övrigt gå direkt till statskassan som en skatt.

När skogsvårdsavgiften utgjorde 0,9 % av ett skogsbruksvärde som låg

betydligt lägre än vad det gör i dag gjorde sig kraven på att avgiften skulle slå någorlunda rättvist och tas ut efter bärkraft gällande med mindre styrka än nu. Avgiften är i dag en pålaga av stor ekonomisk betydelse. En avgift på 8 % kan betyda att mellan hälften och en tredjedel av nettot av en lämplig, årlig avverkning går till att betala avgiften. Kraven på ett rättvist uttag har därför skärpts. Som det nu är gynnas en skogsägare med ett dåligt skogsbestånd på dens bekostnad som har en välskött fastighet och till följd därav ett högt skogsbruksvärde.

Med det anförda tillstyrker utskottet motionerna 668 och 2171. Härigenom tillgodoses i princip även motion 1588.

dels att utskottet bort hemställa

att riksdagen med bifall till motionerna 1984/85:668 och 1984/85:2170 samt med anledning av motion 1984/85:1588 antar följande

Förslag till

Lag om upphävande av lagen (1946:324) om skogsvårdsavgift

Härigenom föreskrivs att lagen (1946:324) om skogsvårdsavgift skall upphöra att gälla.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1985. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om avgift på grund av 1985 och tidigare års taxering. I fråga om 1986 års taxering utgör promilletalet 4.

Särskilt yttrande

Kjell Johansson (fp) anför:

Enligt de principer som ligger till grund för skogsvårdsavgiften skall avgiftsmedlen användas för sådana ändamål som är till gagn för skogsbruket som sådant eller på sådant sätt att alla skogsbrukare kan dra nytta av dem. Avgiften betraktas som skogsägarnas bidrag till de allmänna insatserna i vid mening för det svenska skogsbruket, som bör vara självfinansierat. Enligt min mening motiverar de åtgärder som f. n. görs för skogsbruket i och för sig ett lägre avgiftsuttag än 8 %. Av statsfinansiella skäl har jag emellertid ansett mig böra avstå från att ställa yrkande om ett lägre avgiftsuttag. Jag förutsätter dock att regeringen uppmärksammar frågan och – när det visar sig möjligt – lägger fram förslag om en sänkning av avgiften.

